

KARD ÉS LANT

A TÖRTÉNELMI VITÉZI REND PEST TÖRZSSZÉKÉNEK
KULTURÁLIS ÉS IRODALMI HÍRLEVELE
2022 ÁPRILIS

Április – SZELEK HAVA

A hónapot Mars kedveséről, Venusról nevezték el, Venust ugyanis Aperirének is hívták. A név a latin aperire szóból származik, melynek jelentése „megnyitni” – ez valószínűleg utalás az ekkor kinyíló természetre.

„Április, bolond, aki járja is” Április 1-je Hugó napja, a téli napfordulótól számított századik nap, ezért népünk régebben „száznapi” is nevezte. Egyébként pedig „negyvenesnap” volt, e nap időjárásából a terméskilátásokra következtek. Április 1-je az indás növények vetőnapja volt, minden más munka végzésére szerencsétlennek tartották, mert a nép úgy hitte, Júdás ezen a napon akasztotta fel magát (kötél → inda).

Az „áprilist járatás”, „április bolondja” az ókori tavaszkezdő tréfás örömnepre vezethető vissza. Hozzánk talán német közvetítéssel került. Erre vall, hogy elsősorban városi és gyermekmulatság, a felnőtt falusi nép körében sohasem gyökeresedett meg.

A hónap neves szülöttei: *Corvin János, Juhász Gyula, Örkény István, Ybl Miklós, Antall József, Pósa Lajos, József Attila, Márai Sándor, Németh László, Zsolnay Vilmos, Egressy Béni, vitéz Somogyváry Gyula, Táncsics Mihály, gróf Széchényi Ferenc.*

Április 1.

Kossuth Lajos temetése Budapesten

A Nemzeti Múzeum a temetéskor

„Nagy dolog az: eszmében hinni, megvalósítására törekedni, dolgozni, szenvedni érte. Egységet és nagyságot ad az embernek. Akit most siratunk, az utolsók utolsója egy oly hősi kornak, mely hitt az eszmékben. Azt a generációt nem tanították arra, hogy minden siker igazolt és jogos, s hogy az erőszak elnyomja a jogot. Ők szembeszálltak a hatalommal, mondván, hogy nem te vagy a jog, a te urad nem tarthat soká! Ők még hittek a szabadságban, hazában, jogban, igazságban, mint annak lennie kellene. Ideálokban hittek, és azoknak éltek.” (Apin francia pap 1894-ben a torinói valdens templomban elmondott búcsúztatójából)

Kossuth Lajos, a magyar szabadságharc vezéralakja - aki élete utolsó negyvenöt évét hazájától távol élte le - 1894. március 20-án este 11 órakor Torinóban elhunyt. Nem hagyott maga után sem személyes jellegű, sem politikai végrendeletet, amelyben rendelkezett volna végső nyughelyéről, vagy temetéséről. Azt azonban mindenki tudta, hogy a nemzet nagy halottját hazai földben, méltón kell eltemetni. De ez korántsem volt problémamentes.

Kossuth a ravatalán

A temetés kérdése roppant kényes politikai szituációba sodorta az első Wekerle-kormányt. Korábban Ferenc József ellenezte Batthyány Lajos miniszterelnök újratemetését és egyidejűleg történő rehabilitálását, hiszen a kivégzés idején is Ferenc József volt az uralkodó. Végül Batthyány nem is kapta meg 1871. évi újratemetése során a rehabilitációt. Hivatalosan egészségügyi okok miatt kapott új - igaz díszes - sírhelyet. Újratemetése nem is lehetett állami aktus, azt hivatalosan Pest város intézte.

Kossuth élete végéig nem ismerte el Ferenc Józsefet legitim uralkodójának. Ilyen előzmények után nem meglepő, hogy az uralkodó Kossuth hazahozatalát még engedélyezte ugyan, de méltó eltemetése ellen már tiltakozott. A nemzeti akaratot képviselő, a Függetlenségi és 48-as párt vezette baloldali ellenzék pedig nemzeti hősnek járó, teljes körű állami pompával, sőt emléktörvénnyel járó díszceremóniát akart. E két határozott álláspont között kellett lavíroznia az ország és a bécsi udvar támogatását eddig egyaránt élvező kormánynak.

Ferenc József végül engedélyezte, hogy a magyar társadalom lerója háláját Kossuth iránt, hogy a törvényhozás is részt vesz a temetésen, s megadja más formában is a végtisztességet. De az ősi ellenség arról már hallani sem akart, hogy állami gyászról, államköltségről szó essen, a kormány és a véderő tagjai a temetésen nem vehettek részt. A budapesti hadtestparancsnok, Rudolf von Lobkowitz herceg tábornok megtiltotta, hogy akár a tartalékos tisztek is egyenruhában részt vehessenek a szertartáson.

A gyászmenet

Wekerle úgy hidalta át a nehézségeket, hogy a gyászünnepeket a főváros védőszárnyai alá helyezte. Budapest magától is cselekedett: iskolai szünetet rendelt el a temetés napjáig, nemcsak hivatali szünnappá nyilvánította ezt a napot, hanem kimondta azt is, hogy: „Budapest székesfőváros Kossuth Lajost mint díszpolgárát és a nemzet halottját saját költségén kívánja eltemettetni, s ennek végrehajtása, illetve a drága hamvaknak a hátrahagyott családtagok egyetértésével leendő hazaszállítása iránt szükséges intézkedések teljesítésével a gyászszertartáson részt vevő küldöttséget vezető alpolgármesterét megbízza, s addig is, amíg a nagy halotthoz méltó síremléknek fölállítása iránt intézkedések tétetnének, egy dízsírhelynek kijelölése iránt a tanácsot utasítja.”

A nemzet gyásza nem lehetett az ország gyásza. Az osztrák császár és magyar király az állami vezetőknek sem engedte meg, hogy részt vegyenek Kossuth temetésén. Bár elvileg magánemberként bárki elmehetett, de erre sem került sor.

Torino lakossága március 28-án vett búcsút nagy polgárától. Háromszázezren kísérték a koporsót a torinói protestánsok, a valdensek templomába. Itt hangzott el a francia pap, Apin búcsúbeszéde: „Nagy dolog az: eszmében hinni, megvalósítására törekedni, dolgozni, szenvedni érte. Egységet és nagyságot ad az embernek. Akit most siratunk, az utolsók utolsója egy oly hősi kornak, mely hitt az eszmékben. Azt a generációt nem tanították arra, hogy minden siker igazolt és jogos, s hogy az erőszak elnyomja a jogot. Ők szembeszálltak a hatalommal, mondván, hogy nem te vagy a jog, a te uralmad nem tarthat soká! Ők még hittek a szabadságban, hazában, jogban, igazságban, mint annak lennie kellene. Ideálokban hittek, és azoknak éltek.”

Kossuth ideiglenes sírja

A halottas vonat március 28-án este gördült ki a torinói pályaudvarról. Szürke teherkocsiját elborították a koszorúk és díszek, alig látszott rajta a felirat: Feretro (Koporsó). A menetrendet úgy szabták meg, hogy a vonat éjszaka haladjon végig a Habsburg birodalom osztrák felén, de az osztrák

határon így is le kellett szedni a díszeket. A magyar határon újra felékesítették a szerelvényt.

A halottas vonat március 30-án érkezett meg a Nyugati pályaudvarra. A holttestet a Nemzeti Múzeum oszlopcsarnokában ravatalozták fel. Kilencvenkét gyertya világította meg a fekete bakacsinnal behúzott falakat. Késő estig - és 31-én egész nap - tódult a közönség, hogy órák hosszat tartó várakozás után leróhassa kegyeletét.

Március 31-én is volt ünnepélyes temetés Budapesten. A Kossuth család elhozatta a genovai temetőből - a szép angyalos sírkő alól - Magyarországra Kossuth leányának, az 1862-ben meghalt Kossuth Vilmának és Kossuth feleségének, az 1865-ben meghalt Meszlényi Teréziának holttestét. Mindketten katolikusok voltak, így a koporsókat a terézvárosi plébániatemplomból vitték ki a temetőbe.

Kossuth Lajost több százezer gyászoló kísérte utolsó útjára 1894. április 1-én. A gyászkocsi mellett - hiszen a katonák el voltak tiltva a részvételtől - fővárosi és Pest megyei hajdúk alkották a sorfalat. A gyászmenet a Múzeumból a fél város megkerülésével az Andrássy úton, Teréz körúton, Erzsébet körúton és a Kerepesi úton haladt a temetőbe. Itt már a Deák-mauzóleum közelében fekete márványból felállították Kossuth ideiglenes kriptáját. Az előre meghirdetett útvonalon „száz és százezrek előtt szállították Kossuthot a temetőbe. A nagy szertartás reggel Sárkány Sámuel evangélikus püspök imájával és beszédével kezdődött. Az országgyűlés nevében Jókai Mór, a fővároséban Gerlóczy Károly alpolgármester búcsúzott. A temetőbe csak a gyászkíséret mehetett be. Itt a volt honvédek, a Függetlenségi Párt, a Nemzeti Párt és az egyetemi hallgatók szónokai vettek végső búcsút a nemzet nagy halottjától.

A Kossuth mauzóleum

Maga a sír, a később vaskerítéssel körülvelt hatalmas kőlap, egyetlen díszével, a Kossuth névvel mégis méltóságteljes volt. A kortársak azonban úgy érezték, hogy Kossuthra nem lenézni illik, hanem feltekinteni. Születésének

századik évfordulóján kitűzték a ma is meglévő Kossuth mauzóleum helyét vagy száz lépésnyire jobbra az eredeti sírtól. A pályázatot kínos vita után Stróbl Alajos és Gerster Kálmán terve nyerte meg. 1906 nyarán a már csaknem kész építményt egy villámcsapás súlyosan megrongálta, így aztán csak 1909. november 25-én lehetett felszentelni. Ezúttal azonban ott volt az ünneplők között a kormány is: az ismét miniszterelnök Wekerle Sándor, és a miniszterek sorában a kormányzó fia, Kossuth Ferenc is.

A hét emelet magas síremléken elhelyezett két szobor, a felső baldachinon álló, oroszánt megfélemező bronz Génusz, valamint a bejárat fölött elhelyezett, mészkőből kifaragott Hungaria nőalak Stróbl Alajos munkája. A dór oszlopos baldachin alatt elhelyezett kőszarkofág jelképes síremlék, Kossuth valójában a mauzóleum belsejében nyugszik. Az ökeresztény ravennai mauzóleumra emlékeztető belső tér legnagyobb értéke a Róth Miksa műhelyében készült mozaikdekoráció: a halott államférfi szarkofágja felett aranszegélyű fehér köntöst viselő angyalok tartanak koszorút.

1909. november 25-én temették át ide Kossuth Lajost feleségével, lányával és húgával együtt, 1914-ben melléjük került Kossuth Ferenc, 1923-ban pedig Kossuth Lajos Tivadar (Kossuth Lajos két fia). Az 1848-49-es szabadságharcosok sírkertje veszi körül a mauzóleumot, építésze a mauzóleum mögött nyugszik a 39. parcellában.

Kossuth szarkofágja

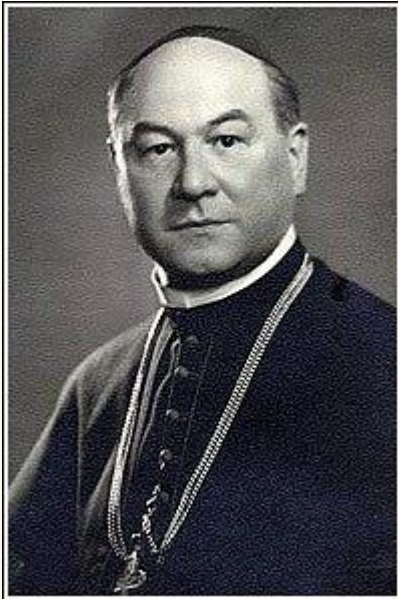
„Két nevezetes temetést láttak az Osztrák-Magyar Monarchiában, akiknek alkalmuk volt az eseményekben részt vehetni: Kossuth Lajos és Ferenc József temetését. Ferenc József huszonkét esztendővel élte túl Kossuth Lajost, mégis 1916-i bécsi temetésén, e legnagyobbszerű gyászpompában, amikor az osztrák császárság és magyar királyság utoljára mutathatta meg a világnak díszét, koronáját, csodálatosságát az emberi pompának, a császárságnak: mégis ezen a bécsi temetésen sokaknak eszébe jutott Kossuth Lajos temetése. Kossuth temetésén sokkal többen voltak, mint Ferenc Józsefén. A két kemény öregember, akihez csaknem egy századéven át Magyarország sorsa volt kapcsolva, már temetésekor eldöntötte, hogy kinek az élete jelentett többet az

emberiség szempontjából, mert a történelem ítélete már a temetés napján kezdődik. Kossuth temetésén mindenki ott volt, aki Magyarországon egy körömfeketényt is számított. Az volt a ritka ember, aki nem jött el.” - írta Krúdy A Kossuth-fiúk című tárcaregényében.

Április 2.

Apor Vimos vértanú püspök

„A kereszt erősíti a szelídet, szelídíti az erőset.”

„A jó pásztor életét adja juhaiért”

„Valójában úgy érzem, hogy a lekipásztor-apostolnak szól az utolsó boldogság: boldogok, akiket üldöznek és akik szenvednek az igazságért. Ez a pap boldogsága, az önfeláldozás, az életáldozat és vértanúság.”

„A lelkekért való munka, a lelkek iránti szeretet és lángolás, a vágy, hogy mindenkinek mindene legyen, teszi a papi életet széppé és minden áldozatra képessé.”

„És aki megtagadja a kereszténység alaptörvényét a szeretetről és azt állítja, hogy vannak emberek és csoportok és fajták, melyeket gyűlölni szabad, és azt hirdeti, hogy az embereket kínozni szabad, legyenek azok akár néger, akár zsidók, az bármennyire kérkednék is azzal, hogy keresztény, olyan, mint a pogány és nyilvános bűnös.”

Dr. báró altorjai Apor Vilmos (Segesvár, 1892. február 29. - Győr, 1945. április 2.) boldoggá avatott püspök. Saját biztonságát is kockáztatta az erőszakos törekvésekkel szemben, mindent elkövetett az üldözöttekért.

„Egyszer úgy is meg kell halni, inkább ilyenkor adja oda az ember az életét”. Ez hamarosan be is következett.

1945. március 30-án, nagypénteken, a Gyórt megszálló részeg orosz katonák a pincében tartózkodó asszonyok és lányok közül százat el akartak vinni, ő pedig ellenállt, és életével akadályozta meg, hogy nyájának baja essék. A katona előbb a mennyezetbe lőtt, ahol a négy golyó helye most is látható. Majd rálőtt. Egy lövés a fején, egy a kezén és egy a gyomrán érte. A katonák elmenekültek és senkinek sem lett bántódása. Kórházba szállították az ostromlott városon keresztül, ahol petróleum lámpa fényénél műtötték meg. Április 2-án, húsvéthétfőn hajnali 1 órakor, belehalt sérüléseibe. Halálos ágyán is hazájára és népére gondolt, utolsó szavai:

Tormay Cécile

„Gyűlölség és harag ne legyen közöttetek, mert kevesen vagyunk mi magyarok, és ha mi nem szeretjük egymást, akkor minket e világon bizony senki sem szeret.”

„Csak az emberek dűlnek ki, hitük megmarad másokban, és ez a fő.”

„Mi nem az idegen fajjal szemben követeljük a numerus clausust, hanem a saját fajunkkal szemben követeljük a numerus apertust, mert tébolyodott és öngyilkos nemzet az, amely az értelmiséget nem elsősorban a saját fajtájából akarja rekrutálni.”

„Egy népnek, amelytől elvették határait, hogy ne védhesse magát, amelytől elvették fegyvereit, hogy ne támadhasson - nem marad egyebe, mint az irodalma...”

„Nem mindig azok a napok a legnehezebbek, amelyeken történik valami velünk. A rettentő nemtörődés lassú, béna órái is megviselik a lelket.”

„Egy triangulus a mi várunk, melynek három kiugró bástyája: a hazánk, a hitünk, a családjunk.”

„Kard és könyv legyen az elkövetkező időkben a magyar nemzetnek segítőtársa, a Rákóczi kardja és a Széchenyi könyve!”

Április 3.

Gróf Teleki Pál halála

„E rettenetes történelmi időkben a mi feladatunk a világgal szemben, hogy megtartsunk egy nemzetet a világnak. Ehhez a hangunkat kell hallassuk, érvényesíteni politikai érettségünket és hagyományunkat. Mindenki a maga helyén kell, hogy legyen, ahol hittel, a nemzet jövőjében bízón végzi el munkáját a nemzet feltámaszásáért.”

„Jövők áldozatosságot, lelkiismeretességet, tisztességet, hazafiságot és vallásosságot követel meg tőlünk. Küzdenünk, dolgoznunk kell egy mélyebb, igaz hivalkodás és mérlegelés nélküli tisztos hazafiságért, amit tanítanunk kell. MERJÜNK MAGYAROK LENNI.”

„Ha valaki rácáfol arra, amit hirdet, akkor jobb, ha egyáltalán semmit sem hirdet.”

„Legszilárdabb meggyőződése, hogy nemzetet csak igazmondással lehet nevelni.”

„A mai kor problémája nem gazdasági, hanem lelki. Hit kell, hogy megküzdhessünk vele.”

„Nehéz ma igaz úton járni, de lehet.”

„A nemzetek jövőjének az alapja a múltjukban van lefektetve. Minél nagyobb egy nemzetnek a múltja, minél mélyebbre nyúlnak műveltségének, erkölcsének gyökerei, annál biztosabb a jövője.”

„Mi sokfélék vagyunk, talán azért, mert a magyar nagyon tehetséges nemzet. Ne pazaroljuk ezt a tehetséget egymás ellen, hiábavaló dolgokra.”

„Magyarságunk bennünket összekapcsol. Minket nem szavak, nem jelszavak, nem jelvények, nem mivoltunknak mesterséges üres definíciói kapcsolnak össze, hanem nemzedékek öntudata, akarata és hagyományai...”

„Szükséges, hogy mindnyájan segítsük és irányítsuk a társadalmat a békés együttélésre, annak keresésére ami összekapcsol és nem annak keresésére, vagy felhánytorgatására, ami szétválaszt.”

„Nem a társadalmat kell államosítani, hanem az államot társadalmasítani!”

„Hatalmas erő az önakaratból való engedelmesség.”

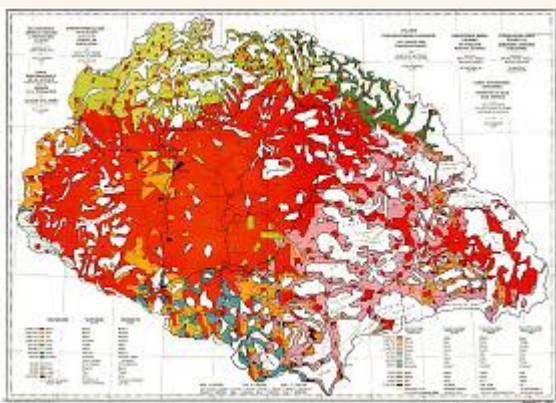
1941-ben hunyt el széki gróf Teleki Pál (római szent birodalmi gróf) (Budapest, 1879. november 1. - Budapest, Várnegyed, 1941. április 3.) miniszterelnök, földrajztudós, egyetemi tanár, erdélyi földbirtokos, tiszteletbeli főcserkész, az MTA tagja, a múlt századi magyar történelem egyik legellentmondásosabb megítélésű politikusa.

"Szószegők lettünk gyávaságból... A gazemberek oldalára álltunk... Hullarablók leszünk! A legpocsékabb nemzet... Bűnös vagyok!" Soha kíméletlenebb önleplező szavak nem hangzottak el hivatalban lévő miniszterelnök szájából. Ki volt ez a neves arisztokrata családból származó ember, aki lelkiismereti konfliktusának feloldására nem talált más megoldást, mint a golyót?

Teleki Pál gróf (1879-1941) személyisége, élete és munkássága máig élénken foglalkoztatja a történetírást és a közvéleményt. Milyen keserű sors is jutott a tudós államférfinak, aki sohasem hatalomvágytól indítva vállalta az ország vezetését, hanem két alkalommal is, rendkívül nehéz helyzetben, önfeláldozással, segíteni akarással alakított kormányt. Amikor nem volt már

többé szükség rá, önként távozott, amikor már úgy érezte, hogy semmit sem tud tenni hazája érdekében, önkezeléssel vetett véget életének. Halála körülményeit máig rejtély lengi körül.

Először abban a tragikus időszakban lett miniszterelnök, amikor még csak néhány hónap telt el azután, hogy az ország egy vesztes világháborút követő, igazságtalan békeszerződéssel megcsonkított helyzetbe került. Amikor az ország szinte sokkos állapotba jutott belső viszállyal is (elég, ha csak a vörös terrorra, majd a tisztikülönítményesek önbíráskodására utalunk). Akkor vállalta a miniszterelnökséget, amikor külső és belső nyomás mellett minden társadalmi és gazdasági nehézséggel meg kellett küzdeni, s mindezek által kialakult kilátástalansággal együtt kellett vezetnie az országot.

Carte rouge - a vörös térkép

A sors kegyetlen fintora, hogy 1920-ban neki kellett elfogadtatnia a parlamenttel a trianoni békeszerződést. Neki, aki ismert földrajztudósként, a Béke-előkészítő Iroda tudományos osztályának vezetőjeként elkészítette Magyarország községenkénti néprajzi térképét, a béketárgyalások szinte egyetlen hiteles Kárpát-medencei dokumentumát, a híres vörös térképet, amelyen a magyar nemzetiséget vörössel jelölte (carte rouge). Sajnos hiába...

Teleki Pál volt a magyar revíziós törekvések legszakavatottabb képviselője. "A revízió nemcsak magyar kérdés, hanem egész Európa létkérdése! Nagy és általános európai revízióra van szükség, amelyben Magyarország is sorra kerül. "- vallotta." Európa rekonstrukciójában nekünk is áldozatokat kell hozni, és le fog kelleni mondani egy és másról, területekről is, amelyekről még önként soha le nem mondtunk. Ezt mondja nekünk politikai józanságunk, mint ősi politikai nemzeté. Európa békéjét, stabilitását, megerősödését akarjuk ezzel szolgálni.

Teleki nevéhez fűződik első miniszterelnöksége idejéből az un. „numerus clausus” törvény életbeléptetése. A törvény értelmében csak olyan számban és arányban lehetett hallgatókat felvenni, amely tükrözte az országban élő „népfajok és nemzetiségek” arányát.

Április 8.

Gróf Széchenyi István, „a legnagyobb magyar”

Vastagh György: Gróf Széchenyi István portréja az MTA Veszprémi Területi Bizottságának székházában

„Nemzetünknek mindig az volt egyik legnagyobb hibája, hogy vagy nem bízott magában, vagy elbízta magát.”

„Az ember annyit ér, amennyit használ.”

„A nemzet nagysága, boldogsága mindig csak magában a nemzetben rejtezik.”

„...minden kifejlődés, előmenetel, erő, érték és szerencsének legmélyebb sarkalata a KIMŰVELT EMBERFŐ.”

„Akit magyarnak teremtett az Úristen és nem fogja pártját nemzetének - nem derék ember.”

„A magyar szó még nem magyar érzés, az ember mert magyar, még nem éretny ember, és a hazafiság köntösében járó még korántsem hazafi.”

„Minél magasabban születik az ember, minél gazdagabb, értelmesebb és függetlenebb, annál nagyobbak kötelességei embertársai, hazája irányában.”

„Ha más nemzeteknek több a kincsük, legyen minékünk több erkölcsünk és hazafiúi szeretetünk.”

„Felemelkedésünk és boldogulásunk csakis a hitelen alapulhat, mégpedig a tág értelemben vett hitelen, hogy tudjunk „hinni ’s hihetni egymásnak.”

„Ha tudni akarod, hogy egy nemzet mennyire becsüli a múltját, nézd meg a temetőit"

„A tudományos emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma.”

„Tisztelek minden véleményt - kivéve a megvásároltakat - ezeket megvetem."

„Egynek minden nehéz; soknak semmi sem lehetetlen."

„Azokból a kövekből, melyek utunkba gördülnek, egy kis ügyességgel lépcsőt építhetünk."

„Minden becsületes szívnek legszentebb a hon."

„Én Magyarország férfias felvirulása után sóvárgok. Minden, bármi hasznos legyen is egyébiránt, mi e végcélhoz nem vezet, nem közelít, nem elégíti ki lelkem szomját.”

„Mióta élek, kimondhatatlan vágy létezik lelkemben, Magyarország kifejtése, a magyar nemzet feldicsőítése él minden csepp véremben."

„Nincs nagyobb bűn, mint másokat vezetni, másoknak parancsolni, másokon uralkodni akarni - ahhoz való tulajdon és talentum nélkül."

„Sokan azt gondolják: Magyarország - volt; én azt szeretném hinni - lesz!"

„Azokért élünk, akiket szeretünk,
Azokért, akik igaznak tartanak,
A jövőért élünk, a szépért, s a jóért, amit tehetünk."

Gróf Széchenyi István (Bécs, 1791. szeptember 21. - Bécs, Döbling, 1860. április 8.) politikus, író, polihisztor, közgazdász, a Batthyány-kormány közlekedési minisztere. Eszméi, tevékenysége és hatása által a modern, új Magyarország egyik megteremtője. A magyar politika egyik legkiemelkedőbb és legjelentősebb alakja. A Hungarikum Bizottság 2014. március 18-án szellemi hagyatékát mint egyedülálló nemzeti értéket, hungarikummá nyilvánította. Életműve nemcsak saját korában volt kiemelkedő, hanem az utókor számára is példamutató. Állandó és kitartó munkálkodása a jobbítás érdekében csodálatra méltó. Cselekvő hazaszeretete minden magyar számára példaértékű. Nevéhez a magyar gazdaság, a közlekedés, a külpolitika és a sport megreformálása fűződik. Számos intézmény alapítója és névadója. Szinte páratlan dolog, hogy személye nem osztja meg a magyarságot, ma is általános tisztelet övezi. Életműve a magyarság csúcsteljesítményei közé tartozik. Írásai, szellemi hagyatéka, megvalósult fejlesztései révén kezdődött a modern, polgári Magyarország kiépítése. „...kinél nagyobb magyart

nemzetem évkönyveiben nem ismerek, s kinek nevét, a Széchenyi István nevet csak buzgó hálával és hű lelkesedéssel emlegetendi minden magyar, amíg lesz magyar.” - mondotta 1840-ben Kossuth a pesti megyegyűlésen.

Április 9.

Pósa Lajos

Magyar vagyok

*Magyar vagyok, magyar. Magyarnak születtem.
Magyar nótát dalolt a dajka felettem.
Magyarul tanított imádkozni anyám
És szeretni téged, gyönyörű szép hazám!*

*Lerajzolta képed szívem közepébe,
Beírta nevedet a lelkem mélyébe.
Áldja meg az Isten a keze vonását!
Áldja meg, áldja meg magyarok hazáját!*

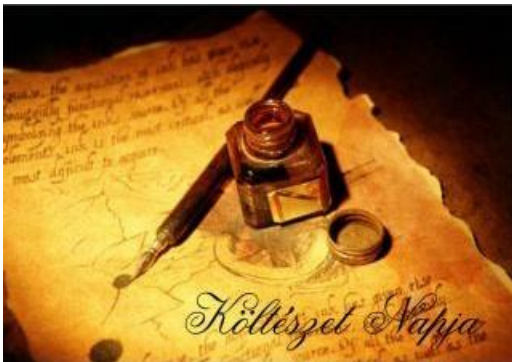
*Széles e világnak fénye, gazdagsága
El nem csábit innen idegen országba.
A ki magyar, nem tud sehol boldog lenni!
Szép Magyarországot nem pótolja semmi!*

*Magyarnak születtem, magyar is maradok,
A hazáért élek, ha kell, meg is halok!
Ringó bölcsőm fáját magyar föld termette,
Koporsóm fáját is magyar föld növelje!*

Pósa Lajos (Radnót, 1850. április 9. – Budapest, 1914. július 9.) a magyar gyermekirodalom klasszikusa, dalszerző. Egyszerű református földművelő szülők gyermeke, akik az eszes fiút szegényes anyagi viszonyaik ellenére is taníttatták. A gimnázium hat osztályát Rimaszombatban végezte, a két felsőt Sárospatakon, majd a budapesti egyetem bölcséleti karán a tanári pályára készült és a rendes tanfolyamot el is végezte. Ezalatt folyton súlyos anyagi bajokkal küzdött. Mint egyetemi hallgató óraadással és a lapokba írogatással tartotta fenn magát. Öröme, vigasztalása a költészet volt.

Április 11.

*„A Múzsza kint áll előttünk az utcán.
Engedjük be a házunkba.
És ne csak ezen a napon.
Az év mindegyik napján.”* (Somlyó György)

József Attila születésnapja

*„Én egész népemet fogom
nem középiskolás fokon
taní-
tani!”*

„S mégis, magyarnak számkivetve,
lelkem sikoltva megriad -
édes Hazám, fogadj szivedbe,
hadd legyek hűséges fiad!"

„Igazi lelkünket, akárcsak az ünneplő ruhánkat gondosan őrizzük meg, hogy tiszta legyen az ünnepekre."

„Bár munkádon más keres -
dolgozni csak pontosan, szépen,
ahogy a csillag megy az égen,
úgy érdemes."

„Igazán
csak itt mosolyoghatsz, itt sírhatsz.
Magaddal is csak itt bírhatasz,
óh lélek! Ez a hazám."

„Jogállamban a pénz a fegyver."

„A nagy szavak nem érnek semmit,
Elszállnak, mint az őszi szél.
De a szeretet, ha tiszta szívből fakad,
Elkíséri az embert, amíg él."

„Az Isten itt állt a hátam mögött s én megkerültem érte a világot."

„Az én vezérem bensőmből vezérel!
Emberek, nem vadak -
elmék vagyunk! Szivünk, mig vágyat érlel,
nem kartoték-adat.
Jöjj el, szabadság! Te szülj nekem rendet,
jó szóval oktasd, játszani is engedd
szép, komoly fiadat!"

„Számon tarthatják, mit telefonoztam
s mikor, miért, kinek.
Aktákba írják, miről álmodoztam
s azt is, ki érti meg.
És nem sejthetem, mikor lesz elég ok
előkotorni azt a kartotékot,
mely jogom sérti meg."

„Én mondom: Még nem nagy az ember.
De képzeli, hát szertelen."

Kisérje két szülője szemmel:
a szellem és a szerelem!"

„A harcot, amelyet őseink vívtak,
békévé oldja az emlékezés
s rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk; és nem is kevés.”

József Attila (Budapest, Ferencváros, 1905. április 11. - Balatonszárszó, 1937. december 3.) huszadik századi posztumusz Kossuth-díjas és Baumgarten-díjas magyar költő, a magyar költészet egyik legkiemelkedőbb alakja. „Minden, ami költészetünkben addig volt, beleolvadt József Attilába; minden, ami azóta van, vele kezdődik.” - mondta Hegedűs Géza.

Az áprilisi törvények

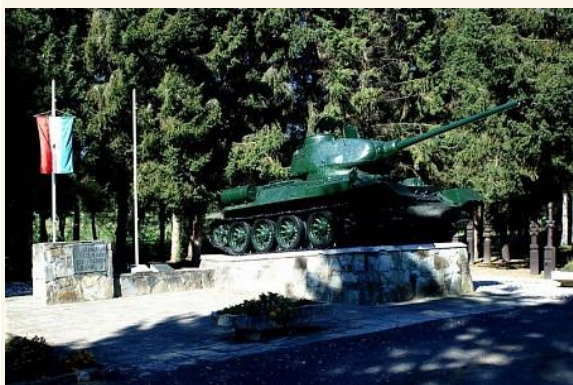
A küldöttség Bécsből való visszatérése után Pozsonyban lázas törvényalkotó munka kezdődött. V. Ferdinánd király 1848. április 11-én Pozsonyban szentesítette az új törvényeket. Magyarország polgári állammá, alkotmányos királysággá alakult. Az utolsó rendi országgyűlés forradalmi törvényalkotással végezte be munkáját. A legfontosabb a jobbágyfelszabadítás kimondása volt. A törvény szerint az úrbéres szolgáltatások (pénz- és terményjáradék, az egyházi tized, a robot stb.) egyszer s mindenkorra megszűnnek, s a parasztság az általa használt "úrbéres" föld szabad tulajdonába lép. A földesurak kármentesítését az állam vállalja magára, tényleges kifizetéséről később rendelkeznek. Az ősiséget eltörölték. Kimondták a közadózás elvét. Rögzítették a keresztény felekezetek egyenjogúságát. A politikai jogok terén megszűntek a származási különbségek. A törvények másik csoportja az alkotmányos, felelős kormányzattal rendelkező ország politikai rendszerét teremtette meg. Erdély egyesült Magyarországgal, a Határőrvidéket is a magyar kormány alá rendelték. Az új országgyűlés a népképviselési elv alapján épült fel. A választójogot, mint Európában csaknem mindenütt, vagyoni vagy műveltségi előfeltételekhez, cenzushoz kötötték. Az 1848-as magyar választójogi cenzus a legalacsonyabb a korabeli Európában. Egynegyed jobbágytelekkel, iparosként egy állandóan alkalmazott segéddel már választójoghoz lehetett jutni; a magasabb végzettségűek pedig vagyoni helyzetüktől függetlenül választójogot szereztek. A képviselők választókerületekben juthattak mandátumhoz. Az alsótábla ezzel népképviselési országgyűléssé alakult. Jogai kibővültek: a költségvetés megszavazásával az egész államélet irányításába beleszólt. Az uralkodó által kinevezett miniszterelnök kormányát bármikor felelősségre vonhatta. Feloszlatni sem lehetett saját hozzájárulása nélkül. Az újonnan teremtett végrehajtó hatalom, a felelős minisztérium az államélet teljes irányítását kezébe vette. Az uralkodó bármely rendelete csak akkor volt érvényes, ha azt a felelős miniszterek egyike aláírta, "ellenjegyezte". A

közigazgatás terén a megyék népképviselői alapszabályra történő helyezését külön törvény a következő országgyűlésre halasztotta, addig a községek küldötteivel kibővült megyebizottság vitte az ügyeket. Törvény született a politikai szabadságjogok legfontosabbikáról, a sajtószabadságról. Az alkotmányos rendre újonnan szervezett nemzetőrség vigyázott. A törvények harmadik csoportja az egységessé vált, s ezáltal súlyában is megnövekedett Magyarország önállóságát biztosította a Habsburg Birodalmon belül. Lényegében az áprilisi törvények perszonáluniót hoztak létre, vagyis Magyarországot csak az uralkodó személyének közössége kapcsolta egybe a birodalom többi tartományával.

Április 12.

Befejeződnek a II. világháború harcai Magyarországon

Nemesmedves 'névjegyévé' vált, II. világháborús, T-34-es szovjet harckocsi. Állítólag még a harcokban is részt vett

1945. április 12-én fejeződtek be a II. világháború harcai Magyarországon a Birodalmi Védőállás mögé esett települések április 11-i (Magyarbük és Szentimretelep), illetve 12-i elestével (a Pinkamindszenthez tartozó Kapuy és Dénes-major). A Szovjetunió hadserege több mint fél évig tartó véres harcokban törte meg a hazánkban védelmi állásokat kiépített német és magyar katonai egységek ellenállását. A szovjet hadvezetés már április 4-én jelentette Sztálinnak, - aki elégedetlen volt az előrehaladás gyorsaságával - hogy "Magyarország teljes területét felszabadította a németfasiszta uralom alól". Ezért "ünnepeztük hazánk felszabadulását" ezen a napon a kommunizmus 40 évében. A korabeli szovjet hadijelentések szerint Nemesmedves és környezete volt az a hely, ahol a II. világháború végéhez közeledve, a hazánkon átvonuló szovjet csapatok kiszorították a megszálló német csapatok utolsó hadosztályait és elhagyták Magyarország területét. A „felszabadulás” emlékére a zsákfalú központjában - hasonlóan kis hazánk legtöbb településéhez - itt is Emlékhelyet alakítottak ki.

Nemesmedves Történelmi Emlékhely központi emlékműve a talapzaton álló világháborús szovjet T34-es tank, mellette Magyarország 19 megyéjét szimbolizáló kopjafák vannak felállítva, melyeket a megyék ajánlottak fel, és a Velemi Fafaragó Alkotótábor művészei faragták meg. A kopjafák közelében jellegzetes őrségi "szoknyás" Harangláb áll, mely a XIX. században épülhetett, nyilvántartott műemlék. Az Emlékhely szélén felállításra került egy alumíniumból készült hasított Harang, mely a békét jelképezi és az ideérkezők egy koppintással leróhatják kegyeletüket. Elszármazó német család 1997-ben a német halottak emlékére kápolnát emeltetett.

A háború iszonyatos veszteségeket és romokat hagyott hátra. A háború során a korabeli magyar területeken az emberáldozat meghaladta az egymilliót. Az 1946-ban készített összegzés szerint a háborús károk összege 22 milliárd pengő, azaz Magyarország 1938. évi nemzeti jövedelmének kb. ötszöröse. A nemzeti vagyon mintegy 40 százaléka semmisült meg. Az ország ezekkel a veszteségi mutatókkal a legsúlyosabb háborús károkat elszenvedett országok egyike lett. Elveszett a gyáripari berendezések 54%-a, a sínhálózat 40%-a, a mozdonyok közel kétharmada, a marha-, ló-, sertés- és juhállomány 44-80%-a. A harcokban és a koncentrációs táborokban a háború előtti 14,5 millió fős lakosság 6,2%-a, azaz nagyjából 900 ezer fő pusztult el, míg szovjet fogságba nagyjából 600 ezren estek - főleg katonák, de közülük 150-200 ezer fő volt a polgári személy. Az angolszász csapatoknak 300 ezren adták meg magukat. Így zárult az ország számára a közel négy évnyi háborús részvétel.

Április 12. után legalább nem dörögtek a fegyverek, s a magyar nép, amely akkor még bízott a demokratikus kibontakozásban, megkezdhette az ország újjáépítését.

A Felvidékről kitelepítettek emléknapja

Az Országgyűlés április 12-ét, a magyar lakosság Felvidékről való kitelepítésének kezdőnapját 2012. december 3-án ellenszavazat nélkül országgyűlési emléknappá nyilvánította.

A magyar Országgyűlés határozatában rögzítette, hogy szükségesnek tartja méltóképpen megemlékezni a Benes-dekrétumok következtében a Csehszlovák Köztársaságból kizárt, Magyarországra telepített magyarokról, valamint azt is, hogy támogatja olyan megemlékezések szervezését, oktatási anyagok készítését, amelyek a kitelepítéssel kapcsolatosak. Az Országgyűlés emellett kifejezte nagyrabeccsülését mindazoknak, akiket az adott időszakban csehországi kényszermunkára deportáltak, és ebben a szenvedésekkel teli helyzetben is igyekeztek megőrizni magyarságukat.

Előzmények

A trianoni döntés után az Osztrák-Magyar Monarchia romjain létrejött Csehszlovákia határai közé kisebbségként mintegy egymillió magyar is bekerült. 1938 novemberében a nagyhatalmak döntése értelmében Csehszlovákia megszűnt. Cseh- és Morvaországot német fennhatóság alá vonták, Szlovákia függetlenné vált. Az első bécsi döntés a Felvidék déli, magyarlakta sávját visszaadta Magyarországnak, 1939 tavaszán Kárpát-Ukrajnát Magyarországhoz csatolták.

Április 14.

A Magyar Nemzet Függetlenségi Nyilatkozata

Kossuth Lajosnak az 1849. március 4-i megalázó olmützi alkotmányra született meg válaszként a *Függetlenségi nyilatkozat*. Már április 12-én előterjesztette tervét az Országos Honvédelmi Bizottmánynak, de annak tagjai nem voltak elragadtatva az ötlettől. Kossuth azonban az országgyűléstől várt jelentős támogatást, így az április 13-án tartott zárt országgyűlési ülésen indítványozta az ország függetlenségének kimondását és a Habsburg-Lotaringiai-ház trónfosztását, ám ekkor még nem sikerült meggyőznie a képviselőket.

Az országgyűlés másnap, április 14-én nyílt ülést tartott, melynek kezdetén egy román képviselő azt javasolta: a nagy ünnepélyességre való tekintettel ne a református kollégium nagytermében, hanem a Nagytemplomban üljenek össze. Miután a ház elfogadta az indítványt, Kossuth egy inkább népgyűlésre emlékeztető országgyűlésben terjesztette elő a Magyarország függetlenségének kimondásáról és a Habsburg-Lotaringiai-ház trónfosztásáról szóló határozat tervezetét. A tömeg lelkesedése gyorsan elvette a határozat ellenzőinek bátorságát. A javaslatot végül a képviselők közfelkiáltással, s nem szavazással fogadták el. Az országgyűlés egyben kormányzó elnökké, azaz ideiglenes államfővé választotta Kossuthot.

A döntéseket megfogalmazó Függetlenségi nyilatkozatot, mely nagyrészt Kossuth munkája volt, április 19-én *A' magyar nemzet függetlenségi nyilatkozata* címmel tették végleges szövegezésben és nyomtatásban közzé, amelyet a magyar nemzet törvényesen egybegyűlt főrendei és képviselői nevében báró Perényi Zsigmond, a felsőház másod-elnöke, Almásy Pál, a képviselőház elnöke, és Szacs vay Imre, mint az országgyűlés jegyzője írtak alá.

Az 1849-es nagycímer, benne középen a Kossuth-címer, a nemzetiszínű szalag mentén bal fentről lefelé haladva: Dalmácia, Horvátország, Szlavónia, Galícia, Lodoméria, Rácország, Szerbia, Kunország, Bulgária és Erdély címere

Mi, a magyar álladalmat törvényesen képviselő nemzetgyűlés, midőn jelen ünnepélyes nyilatkozatunk által Magyarországot elidegeníthetlen természetes jogaiba visszahelyezve minden hozzá tartozó részekkel és tartományokkal egyetemben az önálló független európai státusok sorába iktatjuk, s a hitszegő Habsburg-Lotharingeni házat Isten és világ előtt trónvesztettnek nyilatkoztatjuk: erkölcsi kötelességünknek ismerjük ezen elhatározásunk indokait nyilvánítani, miszerint tudva legyen az egész mívelt világ előtt, hogy e lépésre a halálig üldözött magyar nemzetet nem túlzott elbizakodás s nem forradalmi viszketeg, hanem a türelem végső kimerültsége s az önfenntartás kénytelensége vezeté....

Április 17-18.

HÚSVÉT

A feltámadás öröme képes átformálni az aggódó és csüggedt szíveket

Szuromi Szabolcs Anzelm O.Praem gondolatai

Alleluja! Jézus feltámadt! Hirdeti az Anyaszentegyház húsvétvasárnapján. Ezt az örömet kiáltja az egész világba a mostani megrendítő körülmények között is. Az aggodalom, a félelem, a bizonytalanság, a szomorúság, a fásultság és az elkeseredés járja át szívünket, határozza meg gondolatainkat ezekben a napokban. Életünk, munkalehetőségünk, emberi kapcsolataink egyik pillanatról a másikra drámaian megváltoztak. Nehéz éreznünk azt a különleges örömet, amelyet minden évben szereteteink körében megtapasztaltunk, amellyel a húsvéti liturgiában oly magával ragadóan szembesültünk a templomi közösségben.

Életünkben talán sosem volt ennyire aktuális a húsvét üzenete. Hiszen Jézus Krisztus megváltotta a világot a bűntől és a halál fogságából, lehetőséget adva az embernek, hogy újra kezdje az életét, kiegyensúlyozott kapcsolatban az

Istennel. Avval a szeretettel élve, mely kezdettől fogva adva volt a megteremtett ember számára. Azt a szeretetet közvetítve, mely szeretetnek legtökéletesebb formájaként Isten saját Fiát sem kímélte, hanem odaadta az emberekért, hogy ők a jó útra térhessenek. Nem rosszé, hanem a jóé; nem szomorúságé, hanem az öröme az utolsó szó. Ez az öröm képes átformálni az aggódó és csüggedt szíveket, amelyekből a mostani körülmények között is felszínre tud törni az az öröm, amelyet az egész Egyház élete hirdet számunkra, a legnagyobb bizonytalanság közepette is.

Az üres sír látványa meghatározta az Ősegyháznak a mindennapi életét, és átértelmezte a Jézus Krisztusról alkotott képüket. Ekkor értették meg, hogy mit tanított számukra a Mester. Mit jelentettek az elhangzott példabeszédek. Mire utalt akkor, amikor őket intette, hogyan cselekedjenek, tanítványává téve minden népet. Természetesen mindezt még jobban, még tisztábban fogják érteni a Szentlélek kiáradása után, Pünkösd ünnepével. Húsvétkor előtérbe kerül Jézus Krisztusnak az a megváltó műve, amely teljes összhangban van az ősatyák tanításával. Azzal, amit a próféciaokban olvashattak. Szent János aprólékosan írja le, a szemtanú pontosságával, miként is fedezik fel Szent Péterrel azt a sírt, amelyben Jézus Krisztus volt. Az az öröm, amely valójában ebből a húsvétból származik, mind a mai napig meghatározza saját napjainkat, még akkor is, ha ez érthetetlennek is tűnik világi mércével nézve.

A húsvét pedig minden egyes szentmisében újra jelenvalóvá válik. A szentmise áldozatban, itt és most, jelen van közöttünk a húsvéti misztérium, és mintegy időtlenné teszi Jézus Krisztus megváltó művét. Azt szoktuk mondani, hogy a történelmi korszakok elmúltával, az idő előrehaladtával, az öröm elenyészik. Nem tudunk ugyanúgy ujjongani egy örömhírnek évekkel, évtizedekkel később. A keresztények mégis ragaszkodnak ehhez az örömhöz, hiszen ennél nagyobb, ennél tökéletesebb sohasem történt, történhetett, és történhet az egész világon. Mi sem bizonyítja mindezt jobban, mint hogy most, amikor nélkülözzük a húsvéti liturgiában való megszokott személyes részvételt, és csak lélekben és imádságban tudunk bekapcsolódni a húsvéti szentmisébe, megfontolva, átelmélkedve az olvasmányokat, az *Alleluja* szó jelentését; mégis szomjazzuk a húsvét örömét és saját élethelyzetünkben áhító hittel és reménnyel próbálunk kapaszkodni a feltámadt Jézus Krisztusba. Ez az, amely az ember számára mindig megadja a valódi ujjongás indokát. Éppen ezért indítja a krisztushívőket a mai húsvéti ünnep is arra, hogy a távolból is megosszák ezt a sajátos örömet egymással: Van remény! Az aggodalmon és az elkeseredésen túl ott van a megváltó Krisztusba vetett megingathatatlan hit! Velünk van a Megváltó örök szeretete megpróbáltatásaink idején! Nagy szüksége van az egész emberiségnek erre a gyógyító öröme; így mindenki, még a legelesettebbek is hirdethetik: Feltámadt! Alleluja!

Tisztelt Rendtársaim!

Az alábbiakban felhívom szíves figyelmeteket a korábban már megjelent hirdetemre.

Tisztelt Nemzetes Asszonyok, Nemzetes Urak, Barátaink, kedves leendő Vendégek!

Az idei évben a világjárvány csillapodása teszi lehetővé, hogy a 2020-ban már megrendezett „Nemzeti-bál” megszervezésén gondolkodjunk, melynek elnevezése és időpontja is változik a körülmények miatt.

A két szervező egyesület, a Horthy Miklós Társaság és a Történelmi Vitézi Rend Pest Törzsszéke, az idén, „Jótekonysági bál” elnevezéssel hirdeti meg a rendezvényt.

Az időpont, 2022. április 30., 18.30-tól éjjel 01.00 óráig.

Az előzetesen megkért árajánlatok beérkezése után, úgy látjuk, hogy a rendezvény belépőinek ára, 2022-ben 10.000,- Ft/fő összegből megoldható, melyből **1.000,- Ft-ot, azaz egyezer forintot, az Kárpátaljáról érkező menekültek támogatására ajánlunk fel, és – a Református Szeretetszolgálaton keresztül – juttatunk el.**

Ez az ár tartalmazza a pezsgős koccintást, a 2 féle fő ételből (+ savanyúság + kenyér) való választást, az asztalonként 2 doboz/flakon üdítőt, 2 üveg szódavizet és 2 üveg bort.

A röviditalok, a sör, a kávé és a bor-pótlás a büfében, szolid árakon lesz megoldva, mint az előző bálon is.

Mivel az idő korlátozott és az ételt biztosító vendéglátó vállalkozás újabb élelmiszer-áremelést prognosztizált, kérjük, a bálon való részvételi szándékukról, április 15-ig értesíteni szíveskedjenek, melyeket a beérkezés sorrendjében fogadunk.

Telefonon: 06-70-637-0397 (Dér Judit), elektronikusan: balog.barna.bb@gmail.com

A báli belépő árának rendezésére a Hazatérés Templomában és a belépésnél lesz lehetőség.

A jelentkezés, vállalás a belépés megfizetéséért!

A terem befogadó képessége 100 fő. Esetleges lemondások függvényében tudunk később még a részvételre lehetőséget biztosítani.

A fenti szervezetek nevében, üdvözlettel: Dér Judit és v. Balog Barna törzskapitány.